

Motion till riksdagen

1985/86: Jo224

Margareta Persson och Marianne Carlström (s)

Livsmedelskvaliteten och jordbrukspolitiken

I dag förs en intensiv diskussion om våra livsmedel. Rationaliseringen inom jordbruk och livsmedelsindustri har nu gått så långt att många ifrågasätter vad det blir för mat vi egentligen äter. Parallellt med denna utveckling har livsmedelslagstiftning och kontroller ökat. Så paradoxalt nog kan man säga att vi aldrig haft så bra livsmedel som i dag, samtidigt som vi aldrig haft så manipulerad mat. Förr blev folk sjuka av matförgiftningar, det händer ganska sällan i dag. Innan konsumentkooperationen startade sin verksamhet var fusket inom livsmedelsbranschen mycket utbrett. I dag är det bättre kontroll.

Men samtidigt har råvaruproduktionen och uppfödningen av våra djur helt förändrats. Stordriften har satts i system. Kortsiktiga ekonomiska vinster har satts före de långsiktiga konsekvenserna på hela vår miljö, kultur och mattradition.

Man kan konstatera att den långt drivna rationaliseringen av jordbruket nu kommer att leda till en utarmning och förstörelse av våra jordar, vatten och kulturlandskap. Samtidigt har denna rationalisering medfört ett överskott av produktionen, som vi får sälja till underskottspriser till andra länder. Så kan vi inte fortsätta. Naturen har en stor förmåga till självläkning, men just nu håller vi människor på att fullständigt omöjliggöra naturens egna återskapande krafter.

I dag producerar vi t.ex. flera gånger så mycket vete per hektar som tidigare, men till priset av en sämre kvalitet och en utarmning av jorden.

I takt med att utarmningen av jordarna fortsätter krävs mer och mer "konstgjorda" metoder för att klara avkastningen. Vissa medel som används i jordbruket dödar t.ex. maskarna. Om maskar inte finns som luckrar upp jorden, måste mekaniska eller kemiska metoder sättas in. Åtgärder som i sin tur försämrar jorden.

Djuruppfödning har i många ögon redan passerat vad som är etiskt försvarbart. Djuren lever på gränsen till vad som är djurplågeri. På många håll har gränsen redan överskridits. Det är viktigt att vi upprätthåller respekten för livet, även om det är djurens liv det handlar om. Det är farligt om människan sätter sig till domare över naturens egna lagar, det är något vi helt enkelt inte behärskar.

Samtidigt har den djurhållning vi i dag har nu gett upphov till sjukdomar hos djuren. Djurbesättningar blandas exempelvis, vilket gör att infektioner sprids och djuren saknar immunitetsskydd. Mängden av antibiotika som

måste användas är förfärande stor. Och hur påverkas människornas hälsa av att djuren är sjuka?

Mot. 1985/86
Jo224

Foderanvändningen sattes i fokus i december. Då uppdagades att i djurfoder finns köttmjöl från sjuka och självdöda djur, något som omedelbart stoppades. Kor har tidigare getts importerat foder från bl. a. kokos, som sedan lett till för höga aflatoxinhalter i mjölken. Kycklingar föds upp på fiskmjöl. Det är i sig ett gigantiskt resursslöseri med jordens livsmedelstillgångar att ge fiskmjöl till kycklingar, men det har också skapat direkta problem för fiskallergiker. De kan i dag inte äta kyckling.

Allt fler konsumenter klagar nu över att maten inte smakar som förr. Fläskkotletter, ägg, kyckling är exempel på produkter som kraftigt försämrat sin smak.

Jordbrukare och uppfödare kan – och med viss rätta – försvara sina metoder med att de tvingats fram av hårda rationaliseringskrav från statsmakterna.

Om vi skall få någon förändring av vår miljö, av livsmedlens kvalitet och av djurens miljö, så måste vi se framåt och ge bönder och uppfödare praktiska och ekonomiska möjligheter att förändra produktionsinriktning.

Jordbrukspolitiken bör få en sådan utformning att det skall vara lönsamt att vara bonde som odlar med alternativa metoder, det skall vara lönsamt att vara djuruppfödare där man inte har djuren i stora fabriker. I dag ser inte ersättningssystemet ut på det sättet. Ingen stimuleras till att ha högre kvalitet på de produkter man levererar, priset är detsamma.

Som konsumenter måste vi också vara beredda att under en övergångstid kanske betala mer för maten innan de långsiktigt ekonomiska fördelarna med en annan produktionsteknik slår igenom.

Hemställen

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av en jordbrukspolitik som främjar alternativt odlade produkter och alternativ djuruppfödning,
2. att riksdagen hos regeringen begär att berörda myndigheter får i uppdrag att verka för en djurhållning som tar hänsyn till etiska värden.

Stockholm den 23 januari 1986

Margareta Persson (s)

Marianne Carlström (s)

